

Inhoud

Inleiding 9

- 1 Van agressie tot vernedering: definitie en vormen van kindermishandeling 15**
  - 1.1 Definitie 15
  - 1.2 Lichamelijke mishandeling 18
  - 1.3 Lichamelijke verwaarlozing 21
  - 1.4 Psychische mishandeling 22
  - 1.5 Psychische verwaarlozing 23
  - 1.6 Seksueel misbruik 24
  - 1.7 Combinatie van vormen 26

- 2 Problemen achter de voordeur: het gezin waar mishandeld wordt 29**
  - 2.1 Draagkracht versus draaglast 29
  - 2.2 De problemen en persoonlijkheid van de ouder 1
  - 2.3 Het extra kwetsbare kind 36
  - 2.4 Risicovolle leefomstandigheden 39
  - 2.5 Seksueel misbruik 41
  - 2.6 De beleving door het kind 44

- 3 Onmiskenbaar en onuitwisbaar: gevolgen voor kind en omgeving 47**
  - 3.1 Omvang 47
  - 3.2 Het ontstaan van de gevolgen 49
  - 3.3 Gevolgen tijdens de jeugd 52
  - 3.4 Gevolgen tijdens de volwassen jaren 55
  - 3.5 Gevolgen voor de omgeving 59

- 4 Niet alleen blauwe plekken: signalen van kindermishandeling 63**
  - 4.1 Het zien van signalen 63
  - 4.2 De waarde van een signaal 67
  - 4.3 De aard van een signaal 69
  - 4.4 Signalen van lichamelijke mishandeling 74

Kindermishandeling: signaleren en handelen

Adrie Wolzak m.m.v. Annet Huizing

ISBN 978 90 8560 061 9 NUR 740

© 2012 Nederlands Jeugdinstituut (NJI), Utrecht / Uitgeverij SWP, Amsterdam

- 4.5 Signalen van lichamelijke verwaarlozing 81
- 4.6 Signalen van psychische mishandeling 85
- 4.7 Signalen van psychische verwaarlozing 88
- 4.8 Signalen van seksueel misbruik 90
- 4.9 Het verhaal van een mishandeld kind 95

5 Het benutten van kansen: omgaan met vermoedens van kindermishandeling 97

- 5.1 Een stappenplan 97
- 5.2 Stap 1 - Breng signalen in kaart 102
- 5.3 Stap 2 - Vraag advies 104
- 5.4 Stap 3 - Praat met ouders en/of kind 107
- 5.5 Stap 4 - Weeg beschikbare informatie 109
- 5.6 Stap 5 - Beslis: zelf hulp organiseren of melden 110
- 5.7 Nazorg 113
- 5.8 Afwijken van het stappenplan 114
- 5.9 Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling 115

6 Steunen en verhelderen: in gesprek met kind en ouders 119

- 6.1 Contact met het kind 119
- 6.2 Aandachtspunten voor een gesprek met een kind 121
- 6.3 Contact met de ouders 123
- 6.4 Aandachtspunten voor het gesprek met de ouders 125
- 6.5 Rekening houden met een andere culturele achtergrond 128

7 Beter beleid: werken met een protocol 131

- 7.1 Een actief instellingsbeleid 131
- 7.2 Het opstellen van een protocol 133

Gebruikte literatuur 135

Bijlagen:

- 1 Verdrag inzake de rechten van het kind 141
- 2 Signalen van kindermishandeling (0-4 jaar) 145
- 3 Signalen van kindermishandeling (4-12 jaar) 149
- 4 Signalen van kindermishandeling (12-18 jaar) 153

Adressen en telefoonnummers 157